

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๔
วันจันทร์ ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

ในการประชุมครั้งนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้เชิญคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) และผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มาให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่และข้อเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการร่างรัฐธรรมนูญสรุปสาระสำคัญของการประชุม ได้ดังนี้

๑. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) มีข้อเสนอต่อที่ประชุมว่า เพื่อให้การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ กสม. สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระและเป็นกลาง รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติสากล เห็นควรที่จะกำหนดเรื่องสถานะและอำนาจหน้าที่ของ กสม. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นอกจากนี้ในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาที่ถูกการตั้งเป็นข้อสังเกตว่าไม่มีส่วนร่วมจากภาคประชาชนและการกำหนดความคุ้มกันในการปฏิบัติหน้าที่ของ กสม. รวมทั้งอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๒๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในการเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองก็ยังมีได้มีการบัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับปัจจุบัน

๒. นอกจากนี้ กสม. ได้ชี้แจงว่าประเด็นปัญหาเบื้องต้นที่ขอให้มีการแก้ไขหรือเพิ่มเติมที่กล่าวข้างต้นเกิดจากกรณีคณะอนุกรรมการประเมินสถานะของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (Sub-Committee on Accreditation : SCA) ซึ่งอยู่ภายใต้คณะกรรมการประสานงานระหว่างประเทศว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (International Coordinating Committee on National Human Rights Institutions : ICC) ได้เสนอต่อ ICC ให้ลดระดับ กสม. จากสถานะ A เป็น B อันจะส่งผลให้บทบาทของ กสม. ในเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์เท่านั้น โดยปัญหาที่ส่งผลการพิจารณาลดสถานะมี ๓ ประการ คือ (๑) กรณีการสรรหา และแต่งตั้ง กสม. ที่องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหา ยังไม่สามารถประกันได้ถึงความโปร่งใส และขาดการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะภาคประชาสังคม รวมทั้งยังไม่มีบรรทัดฐานที่ชัดเจนในการประเมินคุณสมบัติของผู้สมัครที่เหมาะสม โดยสมควรต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้คณะกรรมการสรรหา มีผู้แทนจากภาคประชาสังคมด้วย (๒) กรณีความคืบหน้าของกระบวนการร่างกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของ กสม. ตามหลักการปารีส รวมถึงบทบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองสมาชิกจากการถูกดำเนินคดีทางกฎหมายทั้งทางแพ่งและอาญาในกรณีการทำหน้าที่โดยสุจริตและเป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่ โดยต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายคุ้มครองเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจน และ (๓) กรณีที่ กสม. จัดทำรายงานประจำปีว่าด้วยการละเมิดสิทธิมนุษยชนล่าช้า ไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด รวมทั้งไม่สนองตอบสถานการณ์ที่กระทบสิทธิมนุษยชนได้อย่างทันท่วงที

๓. ในการนี้ ที่ประชุมมีความเห็นในเบื้องต้นว่า กลไกที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ ในการดำเนินการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ได้แก่ การจัดทำรายงาน เกี่ยวกับการดำเนินการหรือการแก้ไขปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนที่จะต้องเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี รวมทั้งการที่จะต้องสื่อสารต่อสังคมให้รับทราบถึงการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไข การกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน หากได้มีการดำเนินการอย่าง จริงจังและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแล้วก็จะทำให้การ ดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นซึ่งจะ ส่งผลให้การดูแลและคุ้มครองทางสิทธิมนุษยชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

นางสาวดวงจิตร์ ก่อเจริญวัฒน์
วิทยากรเชี่ยวชาญ
ผู้สรุปผลการประชุม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง
เลขานุการกรรมการ คนที่สอง
ผู้ตรวจทาน